

ՏԱԼԻՍՏԻՈՅ ԼԵՋԻՆԱ ՔԱՂԱՔԸ

(Տես էրես 168-169:)

Տալմացիոյ քաղաքաց մէջ զրից գեղեցկութեանը կողմանէ շատ նշանաւոր է Լեզինա քաղաքն, որ Ազրիական ծովուն մէջ համանուն կղզւոյն զլխաւոր տեղին է: Թէպէտ շուրջանակի լեռներ պատած են, բայց ուրիշ տեղեաց պէս վայրենի, լերկ, սեպացեալ և անհաճոյ տեսք մը չեն ընծայեր տեսողաց, այլ ընդհակառակն ծովէն սկսեալ ախորժական և նկարուն ստորոտ մը, զիւրեքանելի կողեր, ելեէջներ ու ծաղկեալ այգիներ կը պարզուին աչաց:

Լեզինա քաղաքը հին ատեն փարիս կը կոչուէր, և մինչև ցայսօր քաղքին հարաւային արեւմտեան զին եղած դեղեցիկ նաւահանգստին առջև՝ բարձրացած փոքր ժայռ մը կայ, որ նոյն աւանամբ կը կոչուի:

Երկու բերդ ունի. Սպանիական բերդ՝ որ մեծն է, և Սան Նիգոլայի բերդ՝ որ փոքրն է:

Տեղացիք հասարակօրէն նաւաղինութեան, ձկնորսութեան, այգեգործութեան ու պտղաւաճառութեան կը պալապին:

Այս կլիմային տակ արմաւենի կ'աճի, և հարաւագոյն եղած երկիրներուն բուսոց պտուղները կը հասնին. և բուսաբանն կրնայ գտնել այս տեղ Եւրոպիոյ սակաւագիւտ տնկոց ճոխ հաւաքում մը: Ինքնաբոյս կ'աճի խնկունին (Rosmarino), և այնչափ առատութեամբ որ տեղացիք իրենց անուանի acqua aromatica della regina ըստած ըմպելիքին շինութեան կը գործածեն, որով մեծ տուրեաւ կ'ընեն գրեթէ բոլոր աշխարհիս ամեն կողմանց հետ, մանաւանդ իտալիա և Արեւելք: Կը շինեն նաև miele di rosmarino ըստածն, որ անուշահոտ և քաղցրահամ է: Բաց անոնցմէ բոլոր կղզին աղնիւ գինի կը բերէ:

Քաղաքը շատ և նշանաւոր շէնքերով զարդարուած է. գեղեցիկ հրապարակ մը ունի, որ Piazza Grande կ'ըսուի. և Loggia կոչուած պալատը, որ հին ժամանակէ մնացած է, գեղեցիկ ճարտարապետութեւ շինուած, որուն արուեստագէտն է Սանմիքէլէ անունով վենետկեցի համբաւաւոր ճարտարապետն, ուր կը նստէր Ազնուական Խորհրդարանը (Consiglio Nobile): Այս պալատս շատ փնասուեցաւ 1806ին Ռուսաց թնդանօթներէն: Փառաւոր է նաև Մայր եկեղեցին, և ընդարձակութեան կողմանէ նշանաւոր է նաև վեղարաւորաց մէկ վանքը:

Տեղացիք բնութեամբ կիրթ, հիւրասէր և ազնուաբարոյ են ու զուարթ, կը սիրեն երգ և պար: Շատ մարդասիրութեամբ կը վարուին օտարականաց հետ, և կը ցուցնեն անոնց ախորժանօք՝ իրենց հայրենի երկրին գեղեցկութիւնները:

ԶԱՆԳԱԿՆ

Գերմանացոց գերագոյն բերդողն Շելլէր՝ անծանօթ չէ մեր բանասէր աղգայնոց, որուն համառօտ կենսագրութիւնն ալ հրատարակուած է (ԲաղմաՎիպիս մէջ (1851. եր. 9), հանդերձ իր մէկ ընտիր քերդուածովը: Ահաւասիկ հիմա նոր ճաշակ մ'ալ Շելլէրի բարձրաթոյն հանճարոյն, մեծահռչակ և անմահական քերթուածն ի Զաւգակն, թերեւ գերազանց իր քնարերգութեանցը մէջ, Եւրոպական ամեն լեզու թարգմանեալ, և շատ բանաստեղծից ալ երգի նիւթ մը եղած. բայց ոչ որ Շելլէրի հաւատարած է, և ոչ ալ թարգմանութիւնք միշտ հաւատարիմ եղած են: Անոր համար մենք ջանացինք ըստ կարի գերմանացի բնագրին զուգընթաց երթալ, գրեթէ նոյն չափով և նոյն ոտքով, վայելչաբանութենէն աւելի ճշգրտեան ուշ ունենլով, առանց իմաստները յապաւելլու կամ աւելցնելու. ասոր համար յուսանք ներդրութիւն գտնել ի թէ տեղ տեղ մութ երեւի իմաստն, մինչ բնագիրն ալ բաւական մութ է իր կարճ տողերովը: